

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΟΦΗΤΗΝ ΑΒΔΙΟΥ.

Από την ερμηνεία του Αγίου Κυρίλλου στους 12 μικρούς προφήτες.

Τόμος 1, σελ 546, γραμμή 4 (1.546.4)

ἈΒΔΙΟΥ δὴ πάλιν προφητεύει μὲν ἐν καιροῖς ὡς ἔοικεν, καθ' οὓς καὶ Ἰωὴλ, μονονουχὶ δὲ διέλαχε πρὸς αὐτὸν τὴν ὄρασιν, καὶ μερίζεται τὸ διήγημα. ὁ μὲν γὰρ θεσπέσιος Ἰωὴλ ἐπ' αὐτοῖς ἤδη τέρμασι τῆς αὐτοῦ προφητείας “Αἴγυπτος, φησὶν, εἰς ἀφανισμόν ἔσται”, καὶ ἡ Ἰδουμαία εἰς “πεδῖον ἀφανισμοῦ” ἐξ ἀδικῶν υἱῶν Ἰούδα, ἀνθ' ὧν ἐξέχεον
1.546.10

“αἷμα δίκαιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.” ὁ δὲ τῆς Ἰδουμαίας τὸν ἀφανισμόν τίνα τε τρόπον καὶ ὅπως ἔσται, κατὰ καιροὺς ἀφηγεῖται λεπτῶς. ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἐντευξομένοις τῇ τοῦ βιβλίου συγγραφῇ λυσιτελὲς τὸ ἀναμαθεῖν ἀκριβῶς καὶ πρό γε τῶν ἄλλων, τίς μὲν ἐστὶν ἡ Ἰδουμαία, τί δὲ τὸ συμβᾶν
1.546.15

αὐτῇ, καὶ τοῦ δὴ χάριν ταῖς ἐκ θείας ὀργῆς ὑπενήνεκται συμφοραῖς, φέρε λέγωμεν, ὡς ἔνι, τὰ τοιάδε σαφῶς τοῖς φιλομαθέσι καταλεπτύνοντες. Ἰδουμαῖοι τοίνυν κέκληνται καὶ εἰσὶν οἱ ἐξ Ἡσαῦ γεγονότες. ἐπειδὴ γὰρ Ἐδὼμ ὠνόμασται, τουτέστιν γῆϊνος, διὰ τοι τὸ ἀποδόσθαι τὰ πρω-
1.547.1

τοτόκια, καὶ ἀλογῆσαι μὲν τῆς ἐντεῦθεν ὀφειλομένης αὐτῷ τιμῆς, βρώσεως δὲ μιᾶς, καὶ τοῦτο εὐτελεστάτης, ἀνθελέσθαι παράθεσιν, ταύτητοι καὶ Ἰδουμαίους ὠνόμαζον τοὺς ἐξ αὐτοῦ γεγονότας. καλεῖται δὲ τῶν Ἰδουμαίων ἡ χώρα καὶ
1.547.5

Σηεῖρ καὶ Θαιμάν· καὶ Σηεῖρ μὲν διὰ τὸ λέγεσθαι δασεῖς τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν, δασὺς δὲ καὶ Ἡσαῦ· τετρίχωτο γάρ· Σῆρ δὲ τρίχωσις, ἥτοι τριχωτὸς ἐρμηνεύεται. ἦν δὲ καὶ ὄρος ἐν τῇ χώρᾳ Σηεῖρ. Θαιμάν δὲ δὴ πάλιν, διὰ τὸ εἶναι νοτιωτάτην. νότος δὲ ὁ Θαιμάν κατὰ τὴν τῶν Ἑβραίων
1.547.10

φωνήν. δοκεῖ δὲ πῖσιν εἰρῇσθαι Θαιμάν καὶ δι' ἐτέραν αἰτίαν. φασὶ γὰρ ὅτι γέγονεν υἱὸς τῷ Ἡσαῦ κατὰ καιροὺς Ἐλιφάζ, ἐκ δὲ τοῦ Ἐλιφάζ ὁ Θαιμάν, ἐξ οὗ καὶ ἡ χώρα

Θαιμάν. καὶ ἀπόχρη μὲν ταῦτα περὶ τῆς Ἰδουμαίας καὶ
τῶν ἐν αὐτῇ. ἀπολώλασι δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. πολι-
1.547.15

ορκουμένης γὰρ τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορ,
καὶ ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἡκούσης κακοῖς· ἐπιπτον γὰρ ἀναρίθ-
μητοι τοῖς τῶν ἐθνῶν δαπανώμενοι ξίφεσι· ἀνεσώζοντό τινες
μόλις, καὶ εἰς τὰς τῶν ὁμόρων ἐθνῶν χώρας ἀπεκομίζοντο·
κατέβαινον δὲ οἱ πλεῖστοι μάλιστα τῶν ἐξ Ἰσραὴλ εἰς τὴν
1.547.20

Ἰδουμαίαν, ὅμορον οὗσαν αὐτοῖς, ὥοντό τε ὅτι καὶ συναλγή-
σουσιν ὡς ἀδελφοῖς, καὶ τῆς ἐξ αἵματος ἀγχιστείας δια-
μεμνήσονται, καὶ ἀθλίως πεπραχόσι χαριοῦνται τὰς ἐπικου-
ρίας. οἱ δὲ, καίτοι κατοικτεῖραι δέον ὡς ἀδελφοὺς, ἀπεδέχοντο
μὲν εἰς τὴν ἑαυτῶν, ἀπέσφαπτον δὲ, τὰς τῆς Ἰδουμαίας
1.547.25

ἐκβολὰς ληστρικῶ περιθέοντες τρόπῳ, τεθορυβημένους τε
καὶ κατεπτηχότας ἀρπάζοντες. ἦσαν δὲ οὕτως ἀπάνθρωποι
ὡς καὶ αὐτὴν ὑπερβαλέσθαι τῶν Βαβυλωνίων τὴν ἀγριό-
τητα. ἐπήρσαν γὰρ, ὡς ἔφην, ἀπολλυμένοις, ἐπιτωθάζοντες
1.548.1

καὶ πανηγύρεως ἀφορμὴν τὰς τῶν ὁμαιμόνων ποιούμενοι
συμφοράς. ἀπώχοντο μὲν οὖν εἰς τὴν Περσῶν τε καὶ
Μήδων Ἰουδαῖοι τοτηνικάδε. ἐπειδὴ δὲ πεπερασμένων ἤδη
τῶν ἐβδομήκοντα ἐτῶν κατηλέει Θεός· ἀνεκομίζοντο γὰρ εἰς
1.548.5

τὴν Ἰουδαίαν· σπουδὴν ἐποιοῦντο, τὴν τε πόλιν αὐτὴν ἀνα-
δείμασθαι, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ πάλιν ἀνεγεῖραι νεῶν. ἀλλ'
Ἰδουμαῖοι πάλιν οἱ ἀδελφοὶ καὶ γείτονες κατεδάκνοντο τῷ
φθόνῳ, καὶ τῶν τοιούτων ἐγχειρημάτων ἀπείργειν ἤθελον,
συναγείροντες τοὺς ὁμόφρονας καὶ περιοικοῦντας βαρβάρους,
1.548.10

καὶ δὴ καὶ εἰς μάχην ἦρσαν. πεπτῶκασιν δὲ καὶ ἀπολώλασιν
ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἰωσαφὰτ, Θεοῦ προασπίζοντος τῶν ἐξ
Ἰσραὴλ. ἐπειδὴ δὲ τῶν ἀλλοφύλων φορτικώτεροι γεγόνασιν
Ἰδουμαῖοι, κατέδραμον αὐτῶν τὴν χώραν οἱ ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ
ἀπέκτειναν μὲν τοὺς ἐν αὐτῇ, τρυμαλιάς δὲ πετρῶν καὶ
1.548.15

σπήλαια καὶ γῆς καταδύσεις διερευνώμενοι, τοὺς εὕρισκο-
μένους ἀπέσφαττον.

<Ὅρασις Ἀβδιοῦ· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῇ Ἰδουμαίᾳ Ἀκοὴν
ἤκουσα παρὰ Κυρίου καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν
Ἀνάστητε καὶ ἐξαναστῶμεν ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον.>

1.548.20

Ὅλον ἡμῖν τῆς ἑαυτοῦ προφητείας ἐν τούτοις, ἤγουν τῆς
ὁράσεως διερμηνεύει τὸν σκοπὸν, καὶ ὅποι ποτὲ βλέπει δια-
τρανοῖ. ὅτι γὰρ ἐπὶ τοῖς ἔσεσθαι μέλλουσι κατὰ τῆς Ἰδου-
μαίας ἡ ὁρασις αὐτῷ, πειρᾶται πληροφορεῖν. ἐμπεδοῖ γὰρ
πρὸς πίστιν τοὺς ἀκρωμένους, καὶ ὅτι πάντα τε καὶ πάν-

1.548.25

τως συμβήσεται τὸ λαλούμενον, ἀναπεῖθιν πειρᾶται λέγων
ὥς ἤκιστα μὲν αὐτοῦ, Θεοῦ δὲ μᾶλλον εἶεν οἱ λόγοι. ἔφη
τοίνυν ἀκοὴν ἀκοῦσαι παρὰ Θεοῦ κατὰ τῆς Ἰδουμαίας. καὶ
τίς ἂν νοοῖτο πάλιν, εὐθύς αὐτὸς διεσάφησεν, προσθεὶς ὅτι
περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν. ἔθνη δὲ, ποῖα; τὰ τῆς Ἰδου-

1.549.1

μαίας. κατ' αὐτῶν γὰρ ἀπεστάλθαι φησὶ τὴν περιοχὴν, ἥτοι
πολιορκίαν, ἤγουν συγκλεισμόν, τοῦ θεοῦ κρίματος συν-
ωθοῦντος ἀναγκαίως εἰς τὸ παθεῖν τὴν ἐρήμωσιν.

Ἦ καὶ καθ' ἕτερον τρόπον. τοῖς γὰρ ἔθνεσι τοῖς κύκλω

1.549.5

τῆς Ἰδουμαίας ποιεῖσθαι προστέταχε τὴν περιοχὴν, ἥτοι τὴν
πολιορκίαν. προστέταχε δὲ οὐχὶ πάντως ἐναργῶς, ἀλλ' οἷον
διανιστὰς ὥς Θεός, καὶ καταθήγων ἐπ' αὐτοὺς, ἃ καὶ τοῖς
θείοις ἀναπεπεισμένα νεύμασι προτροπάδην ἀλλήλοις μονο-
νουχὶ διακεκραγότα φασὶν Ἀνάστητε καὶ ἐξαναστῶμεν ἐπ'

1.549.10

αὐτὴν εἰς πόλεμον. συνεισβεβλήκασιν γὰρ τοῖς ἐξ Ἰσραὴλ
καταδηοῦσι τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τὰ περίοικα τῶν ἐθνῶν.

<Ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἡτιμωμένος σὺ εἴ
σφόδρα. ἡ ὑπερηφανία τῆς καρδίας σου ἐπῆρέ σε κατασκη-
νοῦντα ἐν ταῖς ὁπαῖς τῶν πετρῶν, ὑψῶν κατοικίαν αὐτοῦ,

1.549.15

λέγων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ Τίς με κατάξει ἐπὶ τὴν γῆν; **ἐὰν**
μετεωρισθῇς ὥς ἀετὸς καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἄστρον θῇς νοσιάν

σου, ἐκεῖθεν κατάξω σε, λέγει Κύριος.>

Ὀλιγοστὸν αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι τεθεῖσθαι φησι καὶ ἡτιμω-
μένον διὰ τὸ παντελῶς εὐαριθμήτους γενέσθαι, εἰ πρὸς τῶν
1.549.20

ἐπιόντων τὴν πληθὺν συγκρίνοιντο· πλεῖστοι γὰρ, ὡς ἔφην,
οἱ κατ' αὐτῶν τεθηγμένοι. ἢ ὀλιγοστοὺς γενέσθαι φησὶν, ὡς
δαπανήσαντος τοῦ πολέμου, καὶ εἰς ὀλίγους περιστήσαντος
κομιδῇ τὸ γένος αὐτοῖς. ἐκ πολλῆς δὲ ἄγαν ἀβελτηρίας
διακένους κεχρῆσθαι φυσήμασι τὸν Ἰδουμαῖον ὁ προφητικὸς
1.550.1

ἡμῖν ὑπεμφαίνει λόγος. ὤετο γὰρ δυσάλωτος ἔσεσθαι τοῖς
ἐχθροῖς, οὐ διὰ γε τὴν ἐνοῦσαν ἀλκὴν αὐτῷ καὶ τὸ ἐν πολέμοις
εὐτεχνές, ἀλλ' ὅτι τὸ τραχὺ καὶ δύσβατον τῆς χώρας ἀπο-
χρήσειν ἔμελλε πρὸς σωτηρίαν αὐτοῖς. ὅχθοι γὰρ ἦσαν ἀπαν-
1.550.5

ταχῇ, καὶ πετρῶν ἀκρωνυχίαι δεινὸν κατεκνεύουσαι, καὶ
βουνῶν ἀγριότης, καὶ ὀρῶν ὑψώματα. τί οὖν, φησὶ, τῆς τῶν
ἐπιόντων χειρὸς μάτην καταλαζονεύεσθε; εἰ γὰρ καὶ κατώ-
κηκας ἐν χώρᾳ πολὺ λαχούση τὸ δύσβατον, ἡρμένη τε ὑψοῦ,
κὰν εἰ γενοιό τις ἀετὸς, οἷον ἐναέριον αὐτοῦ τὴν καλιὰν ἔχων·
1.550.10

ὑπερβολικὸς δὲ πάλιν ὁ λόγος· ἀλλ' οὖν ἐκεῖθεν καταρῥαχ-
θήσῃ, Θεοῦ κατασύροντος· ἀδυνατεῖ γὰρ αὐτῷ παντελῶς
οὐδέν.

<Εἰ κλέπται εἰσῆλθον πρὸς σέ ἢ λησταὶ νυκτὸς, ποῦ ἂν ἀπερῥίφης;
οὐκ ἂν ἔκλεψαν τὰ ἱκανὰ ἑαυτοῖς; καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰσῆλθον
1.550.15

πρὸς σέ, οὐκ ἂν ὑπελίποντο ἐπιφυλλίδας; πῶς ἐξηρευνήθη
Ἡσαῦ, καὶ κατελήφθη αὐτοῦ τὰ κεκρυμμένα;>

Ἦδη φθάσαντες εἵπομεν, ὅτι καὶ ῥωχμὰς ὀρῶν, σπήλαιά
τε καὶ διασφαγὰς ἐν πέτραις, δρυμούς τε διερευνώμενοι
τοὺς Ἰδουμαίους ἀπέσφαττον, οἱ τοῖς ἐξ Ἰσραὴλ συνεισβε-
1.550.20

βληκότες καὶ συνεπιτιθέμενοι τῶν ἑτερογενῶν, ὡς ὀλίγους
παντελῶς, ἢ μηδένα τοπαράπαν ἰσχυῖσαι διαφυγεῖν. ἐπι-
τωθάζει δὴ οὖν ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ οἰονείπως ἐν ἥθει κατει-
ρωνεύεται καὶ φησιν Εἰ ληστρικῆς ἐφόδου πεπεύρασο, καὶ σοι

τὰ κλεπτῶν ἐπεφοίτησε γένη, οὐκ ἂν ἠρκέσθησαν τῷ λαβεῖν,
1.550.25

ἅπερ ἦν εἰκὸς ἀρκέσειν αὐτοῖς; εἰ δὲ δὴ καὶ ἀμπέλου δίκην
ἀπετρύγων τινές, οὐκ ἂν διέλαθεν ἡ ἐπιφυλλίς, καίτοι περιε-
γότατον ὄντα λίαν, τῶν ἀποτρυγᾶν εἰωθότων τὸν ὀφθαλμόν;
1.551.1

ἀλλ' ἦν ἀνάγκη τοῦτο παθεῖν καὶ οὐχ ἑκοῦσιν αὐτοῖς, ὅτι
τοῖς μὲν κλέπτουσιν αἰεὶ τὸ δεῖμα παρεγγυᾷ τὴν φυγὴν, καὶ
τὸ οἴχεσθαι λαθόντας, καὶ εἴ τι τῶν ἐτοίμων ἀρπάσειαν, ἀπο-
χρῶν εἶναι δοκεῖ πρὸς θυμηδίαν αὐτοῖς· τοῖς γεμὴν τρυγῶσιν
1.551.5

ἐμποδῶν αἰεὶ πρὸς ἔρευναν ἡ φυλλὰς παραιρουμένη καὶ ὑπο-
κλέπτουσα τὸ λαθεῖν δυνάμενον. ἀλλὰ σοί φησιν, ὦ Ἡσαῦ,
τουτέστιν, ὦ ἐξ αἵματος τοῦ Ἡσαῦ Ἰδουμαῖε, τὰ χεῖρω
παθεῖν συμβέβηκε· κατελήφθησαν γὰρ τὰ κεκρυμμένα, καὶ
διέλαθε μὲν οὐδεὶς, ἀνόνητος δὲ καὶ ἡ φυγὴ, καὶ αὕτη τῶν
1.551.10

τόπων ἡ δυσχωρία.

<Ἔως τῶν ὁρίων σου ἐξαπέστειλάν σε· πάντες οἱ ἄνδρες τῆς
διαθήκης σου ἀντέστησάν σοι, ἠδυνάσθησαν πρὸς σὲ ἄνδρες
εἰρηνικοί σου· συνεσθιοντές σοι ἔθηκαν ἔνεδρα ὑποκάτω σου,
οὐκ ἔστι σύνεσις ἐν αὐτοῖς. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει Κύριος,
1.551.15

ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ τῆς Ἰδουμαίας καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους Ἡσαῦ.
καὶ πτοηθήσονται οἱ μαχηταί σου οἱ ἐκ Θαιμάν, ὅπως ἐξαρθῇ
ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἡσαῦ, διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσέβειαν
τὴν εἰς τὸν ἀδελφόν σου Ἰακώβ· καὶ καλύψει σε αἰσχύνη, καὶ
ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀθ' ἥς ἡμέρας ἀντέστης ἐξεναντίας
1.551.20

ἐν ἡμέρᾳ αἰχμαλωτευόντων ἀλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ
ἀλλότριοι εἰσῆλθον εἰς πύλας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ
ἔβαλον κλήρους, καὶ σὺ ἦς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν.>

Ὅτε κωλύειν ἤθελον τοὺς ἐξ Ἰσραὴλ οἰκοδομοῦντας τὸν
νεὼν καὶ τὴν ἁγίαν πόλιν ἀνατειχίζοντας, οἱ ἐξ αἵματος
1.551.25

Ἡσαῦ, ὁμοψυχίας συνθήκας πρὸς τὰ περίοικα τῶν ἐθνῶν
ἐποιήσαντο, καθάπερ εἵπομεν ἥδη. ἐπειδὴ δὲ συμβέβηκεν

ἀλῶναι τὴν χώραν αὐτῶν καταστρατευόντων τῶν ἐξ Ἰσραὴλ,
τότε καὶ οἱ πάλαι γνήσιοι καὶ συνωμόται καὶ συνασπισταὶ
τῶν ἄλλων ἀπάντων γεγόνασι φορτικώτεροι καταδηοῦντες
1.552.5

δὴ καὶ μαχόμενοι. ὁ πόλεμος τοίνυν φησὶν ἕως τῶν ὁρίων
σου ἐξαπέστειλέ σε, τουτέστιν ἀφανῆ σε γενέσθαι παρ-
εσκεύασε· τοῦτο γὰρ τὸ ἐξαπέστειλεν· οὐ μέρη τῆς σῆς
ἐπεισπηδῆσας χώρας, ἀλλ' ὅλην ἐλὼν κατὰ κράτος, καὶ
μέχρις ὄρων αὐτῶν ἀγαγὼν εἰς ἐρήμωσιν. ἀντέστησαν δὲ,
1.552.10

καὶ πεπολεμήκασιν πρὸς σέ, φησὶν, οὓς ἦν τάχα που καὶ λίαν
εἰκὸς, κατὰ γε τὴν σὴν ἐλπίδα, καὶ ἐπαλγύνεσθαι πεπονθότι
σοι. ἀλλ' ἔθηκαν ἔνεδρα ὑποκάτω σου, παρ' ὧν σώζεσθαι
προσεδόκησας. ἐν δὲ τῷ Οὐκ ἔστιν σύνεσις ἐν αὐτῷ, τοιαύτη
τις ἐμφέρεται ἔννοια. σοφούς τε καὶ συνετοὺς ὠνόμαζον τοὺς
1.552.15

ψευδομάντεις καὶ βωμολόχους, τοὺς ἀπατεῶνας καὶ οἰωνοσκό-
πους, καὶ τοὺς τῶν ἄστρον τὰ ψευδῆ μυθάρια καταχέοντας,
οἳ τινες εἰς τοῦτο ληρωδίας ἤκουσιν, ὥς ἐντεῦθεν δύνασθαι
καὶ τὴν τῶν ἐσομένων γνῶσιν ἐλεῖν φληνάφως ὑπονοεῖν.
ἀνεπτόηντο δὲ πρὸς τοῦτο λίαν οἱ ταῖς τῶν εἰδώλων λατρεῖ-
1.552.20

αῖς ἐμβεβληκότες. τοῦτο καὶ αὐτοὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἡρώω-
στηκότες οἱ Ἰδουμαῖοι, μέλλοντος ἤδη τοῦ πολέμου περιαγ-
γέλλεσθαι, κατεσκέπτοντο μὲν τῶν ἐκβησομένων τὸ πέρας·
συναγείροντες δὲ τοὺς ἐν γε δὴ τούτοις σοφοὺς, ἀπαγγέλλειν
ἐκέλευον, ὅποι ποτὲ ἄρα βαδιεῖται αὐτοῖς τὰ τοῦ πολέμου.
1.552.25

οἱ δὲ, κατὰ τὸ εἰκὸς, κατεμαντεύοντο αὐτοῖς τὸ νικᾶν, ἀλλ'
ἤλωσαν καὶ πεπτῶκασιν, διαμαρτούσης αὐτοῖς τῆς τέχνης·
ἠλέγχοντο δὲ καὶ ἀσύνητοι παντελῶς ψευδοεποῦντες οἱ δει-
λαιοι. ὅτι δὲ καίτοι πάλαι θρασεῖς ὄντες οἱ ἐκ Θαιμᾶν, αὐτοὶ
δὴ πάλιν οἱ Ἰδουμαῖοι ἄνδρες ἔσονται καὶ περιδεεῖς, κατε-
Volume 1, page 553, line 1 (1.553.1)

σήμηνε προσθεῖς ὅτι πτοηθήσονται οἱ μαχηταὶ σου οἱ ἐκ Θαι-
μᾶν, ὅπως ἐξαρκῇ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἡσαῦ, τουτέστιν, ἄχρις
ἂν ἀπόλοιτο μέχρι καὶ ἐνὸς τῶν ἐκ τῆς Ἰδουμαίας. καθί-

στησι γοῦν έναργῇ τὴν αἰτίαν τῆς ἐπενηνεγμένης συμφορᾶς,

1.553.5

ὅτι διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσέβειαν τὴν εἰς τὸν ἀδελφόν σου.

ἐπειδὴ γὰρ ἀνήρηκας, φησὶ, τὸν ἐξ αἵματος ἐγγὺς κατὰ ἀγχιστείαν, τουτέστι, τὸν Ἰακῶβ, ἥτοι τοὺς ἐξ Ἰακῶβ, δαπανηθήσῃ πολέμῳ, καὶ εἰσάπαν ἔσῃ κατεφθαρμένος, αἰσχύνης τε ἔμπλεως καὶ ἐντροπῆς. ὅτι δὲ καὶ ἀναπόβλητον ἔξουσι

1.553.10

τὸ συμβεβηκὸς, καὶ ταῖς οὕτω δειναῖς ἐναπομενοῦσι συμφοραῖς, διαμεμήνυκεν εἰπὼν Καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. ἐν δὲ τῷ Ἀφ' ἧς ἡμέρας, ὑπομιμνήσκει τοῦ καιροῦ, καθ' ὃν τῶν Βαβυλωνίων ἡρηκότων τὴν Ἰουδαίαν, καὶ διαρπαζόντων τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ κλήρῳ λαχόντων τὰ ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ συνα-

1.553.15

γηγερμένα, αὐτοὶ τοὺς φεύγοντας λοχῶντες ἀπέσφαττον, καὶ οἶονεὶ συνειργάζοντο τοῖς ἀλλογενέσι καὶ τοῖς τοὺς ἐξ Ἰακῶβ ἀποφέρουσιν εἰς αἰχμαλωσίαν. ἤλωσαν δὲ οὖν ταῖς τῶν ἀδελφῶν συμφοραῖς ἐπιθρώσκοντες, καὶ ὀλίγα τοῖς Βαβυλωνίοις παραχωροῦντες εἰς ἀγριότητα.

1.553.20

<Καὶ μὴ ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλοτρίων, καὶ μὴ ἐπιχαρῆς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν, καὶ μὴ μεγαλοῤῥημονήσῃς ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, μηδὲ εἰσέλθῃς εἰς πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ πόνων αὐτῶν· μηδὲ ἐπίδῃς καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέθρου αὐτῶν, μηδὲ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν

1.553.25

δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν· μὴ ἐπιστῇς ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτῶν, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τοὺς ἀνασωζομένους αὐτῶν, μηδὲ συγκλείσῃς τοὺς φεύγοντας ἐξ αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως.>

1.554.1

Ἀπαριθμεῖται δὲ πάλιν τὰ τῶν Ἰδουμαίων ἐγκλήματα, σκληροὺς καὶ ἀφιλοικτίρμονας γεγονότας δεικνύων. ἐσχημάτισται δὲ ὁ λόγος, οἶονεὶ πληττομένοις τε ἤδη καὶ αἰκίζομένοις, ἐπιφωνοῦντος Θεοῦ καὶ τὸν τῆς ἁμαρτίας τρόπον

1.554.5

κατονειδίζοντος. τὸ δὲ ἐπιδεῖν ἐστὶ τὸ ἐπιγελαῖσαι τε καὶ

έφησθῆναι κάμνουσιν ἀδελφοῖς, καὶ θυμηδίας ἀφορμὴν τὰς τῶν ἐτέρων ποιεῖσθαι συμφορὰς, καίτοι τῆς θείας λεγούσης γραφῆς, μὴ δεῖν ὅλως ἐπιμειδιᾶν τοῖς κάμνουσιν. ἐν δὲ καὶ τῷ μὴ ἐπιχαρῆς καὶ τοῖς λοιποῖς, ἀπαριθμεῖται δὴ πάλιν τὰ
1.554.10

τοῦ Ἰδουμαίου ἐγκλήματα, σκληρὸν καὶ ἀφιλοκτίρμονα γεγονότα δεικνύων, καὶ τοῦτο εἰς ἀδελφούς. μὴ γὰρ δὴ φησιν ἐν ἴσῳ τοῖς Ἀσσυρίοις εἴσω καὶ αὐτὸς ἐπείγου πυλῶν, οὐ χεῖρα τὴν ἐπαμύνουσαν εἰσφέρων, ὡς ἀδελφοῖς, καταδηώσων δὲ μᾶλλον. καὶ μὴ ἐπίδης συναγωγὴν ἀθλίως ὀλοθρευομένην·
1.554.15

μήτε μὴν ἐπιφορτίσης τοῖς παρὰ σοῦ σφόδρα κατηχθισμένοις· μήτε μὴν τοῖς φεύγουσιν ἔσο πάγη, τηρῶν τὰς διεκβολὰς καὶ βρόχους ἱστὰς, ὡς ἂν μηδεὶς ἀνασώζοιτο ταῖς σαῖς ἐναλοῦς ἀφιλοστοργίαις, κἂν εἰ τὸ τῶν δυσμενῶν διαδράμη ξίφος. πανταχῇ δὲ ὁ λόγος τῆς Ἰδουμαίων ἀπανθρω-
1.554.20

πίας κατηγορεῖ, ἵνα δὴ πάλιν ὁσιόν τε καὶ ἀνεπίληπτον ἀληθῶς τὸ θεῖον ὁρῶτο κρίμα, κολαζομένων ἐν δίκῃ τῶν ἐκεῖνα πεπλημμεληκότων.

<Διότι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη· ὃν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοι· τὸ ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθή-
1.554.25

σεταί σοι εἰς κεφαλὴν σου. διότι ὃν τρόπον ἔπιες ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, πίνονται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον, πίνονται καὶ καταβήσονται, καὶ ἔσονται καθὼς οὐχ ὑπάρχοντες· ἐν δὲ τῷ ὄρει Σιών ἔσται ἡ σωτηρία, καὶ ἔσται ἅγιον.>

1.555.1

Προαναφωνεῖ πάλιν τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν, καθ' ὃν ἐν κοιλάδι τῇ τοῦ Ἰωσαφὰτ συναγερμένα τοῖς Ἰδουμαίοις ὁμοῦ καὶ τὰ πρόσσοικα τῶν ἔθνων πικρὰς ἐξήτηνται δίκας. ἡμέραν δὲ αὐτὴν ὀνομάζει Κυρίου. Θεὸς γὰρ ἦν ὁ παραδιδούς τοῖς
1.555.5

ἐξ Ἰσραὴλ τοὺς ἀνοσίως ἡδίκηκόςτας· ὅτι δὲ ὁσίῳ κρίματι κολασθήσονται, διατρανοῖ λέγων "Ὁν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοι. ταλαντεύει γὰρ ἡ θεία φύσις τὰ ἐκάστου πταίσματα, καὶ ἰσοπαλῇ πάντως ἀντεπάγει τὴν δίκην, οἷς ἂν

ἕκαστος ἀλίσκοιτο πεπλημμεληκῶς. ἐν δὲ τῷ διότι ὄν τρόπον

1.555.10

ἔπιες, τοιόνδε τι παραδηλοῖ· ἔθος που τάχα τοῖς κρατήσασι
τῶν ἐχθρῶν, καταλαζονεύεσθαι μὲν τῶν κεκρατημένων, ἐορ-
τὰς δὲ καὶ πότους ἐπιτελεῖν, καὶ δὴ καὶ ἐπινικίους καταλαλά-
ζειν φωνὰς καὶ τὰ μέθης ἔργα πληροῦν. ὥς οὖν ἐπετώθασας,
φησὶ, καὶ κατεσκίρτησας τῶν ἐξ Ἰσραὴλ, πίνων τε καὶ

1.555.15

κατορχούμενος, καὶ πανηγύρεως ἀφορμὴν τὰς τῶν ἀδελφῶν
ποιούμενος συμφορὰς, οὕτω πίνονται καὶ κατορχήσονται σου
πάντα τὰ ἔθνη· καὶ καταβήσονται μὲν κατὰ σοῦ, τουτέστι,
τῆς σῆς καταδραμοῦνται χώρας. καταλογισθήσῃ δὲ καὶ αὐτὸς
ἐν τοῖς οὐχ ὑπάρχουσιν. ὁλοθρευθήσῃ γὰρ οὕτως, ὥς δοκεῖν

1.555.20

ἤδη πως μὴδ' ὑπάρξει ποτέ. ὅρος δὲ Σιών τὴν Ἐκκλησίαν ἡ
θεόπνευστος ὀνομάζει γραφή· ὑψηλὴ γὰρ ὄντως, καὶ σκο-
πευτήριον ἀληθῶς, ἀγία δὲ πρὸς τούτοις, εἴπερ ἐστὶν οἶκός
τε καὶ πόλις τοῦ παναγίου Θεοῦ.

<Καὶ κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ἰακώβ τοὺς κατακληρονομή-

1.555.25

σαντας αὐτούς· καὶ ἔσται ὁ οἶκος Ἰακώβ πῦρ καὶ ὁ οἶκος
Ἰωσήφ φλόξ, ὁ δὲ οἶκος Ἡσαῦ εἰς καλάμην, καὶ ἐκκαυθήσονται

1.556.1

εἰς αὐτούς, καὶ καταφάγονται αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος
τῷ οἴκῳ Ἡσαῦ, διότι Κύριος ἐλάλησεν. καὶ κατακληρονομή-
σουσιν οἱ ἐν Ναγέβ τὸ ὅρος τὸ Ἡσαῦ καὶ οἱ ἐν τῇ Σεφηλαῖ
τοὺς ἀλλοφύλους· καὶ κατακληρονομήσουσιν τὸ ὅρος τὸ

1.556.5

Ἐφραΐμ καὶ τὸ πεδῖον Σαμαρείας καὶ Βενιαμὴν καὶ τὴν
Γαλααδίτιν.>

ᾧ ὦν μὲν ὁ ἀπόπληκτος Ἰδουμαῖος κλῆρον ἔξειν τὸν
οἶκον Ἰακώβ, τουτέστι τοὺς ἐκ σπέρματος Ἰακώβ, καὶ δὴ
καὶ κατεμερίζετο τὴν γῆν, συγκαταδηώσας αὐτήν. ἀλλ'

1.556.10

ἔσται, φησὶ, τὸ χρῆμα αὐτοῖς ἀδοκῆτως ἀντεστραμμένον.
κλῆρος γὰρ ἔσονται τῶν ἐξ Ἰακώβ. δαπανηθήσονται δὲ
οὕτως, ὥς ἂν εἰ καὶ ὑπὸ φλογὸς καλάμη. ἔσται γὰρ πῦρ

ὁ οἶκος Ἰακώβ, φλογὸς δὲ δυνάμεσι παραχωρήσειεν ἂν
οὐδὲν ὁ οἶκος Ἰωσήφ. καταβρωθήσονται δὴ οὖν εἰσάπαν,
1.556.15

ὥς ἓνα πυροφόρον μὴ ἂν εὐρεῖν δύνασθαί τινος ἐξ ὁλοκλήρου
φυλῆς ἢ ἔθνους. ἔοικε δὲ ὁ λόγος ἀκολούθως τῇ τροπῇ
πυροφόρον εἰπεῖν, **πῦρ γὰρ ὠνόμασε τὸν οἶκον Ἰακώβ, φλόγα
δὲ δὴ αὖ τὸν Ἰωσήφ.** καὶ οἶκος μὲν Ἰακώβ νοοῖντ' ἂν εἰκότως,
οἱ ἐξ Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, οἶκος γεμὴν Ἰωσήφ οἱ ἐν τῇ
1.556.20

Σαμαρείᾳ, τουτέστιν αἱ δέκα φυλαὶ, ὧν οἱ βασιλεῖς ἐκ φυλῆς
Ἐφραΐμ γεγόνασι κατὰ καιροὺς, Μανασσῆς δὲ καὶ Ἐφραΐμ
ἦσθην ἐξ Ἰωσήφ. ἐν δὲ τῷ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν Ναγέβ,
τόδε σημαίνεται. ὅτε γὰρ τὴν ἐνεγκοῦσαν ἀφέντες κατὰ
τῶν Ἱεροσολύμων ἦσαν οἱ Βαβυλώνιοι, κατεξανιστάντος
1.556.25

αὐτοὺς εἰς μάχην τοῦ Ναβουχοδονόσορ, συμβέβηκεν ἀναγ-
καίως ἅπασαν μὲν τὴν τῶν Ἰουδαίων καταδηλωθῆναι χώραν,
1.557.1

ἐνεχθῆναι δὲ λοιπὸν εἰς τοῦτο ταλαιπωρίας, ὥς ἐν ἐρημίᾳ
καταστῆναι παντελεῖ καὶ τῶν ἐνοικούντων ὀρᾶσθαι γυμνήν.
ἐπειδὴ δὲ Θεοῦ κατοικτείραντος, καὶ τῶν τῆς αἰχμαλωσίας
ἀνέντος βρόχων, ἀνεκομίσθησαν πάλιν εἰς τὴν ἑαυτῶν, το-
1.557.5

σοῦτον αὐτοὺς κατευρυνθήσεσθαι λέγει, καὶ εἰς πολύανδρον
ἐπιδοῦναι πληθύν, ὥς καὶ τὰς τῶν ὁμόρων ἐθνῶν κατανεμη-
θῆναι χώρας, στενοχωρουμένης κατὰ τὸ εἶκος τῆς Ἰουδαίας.
εὐλογίας δὲ τοῦτο τῆς παρὰ Θεοῦ σημείον ἂν γένοιτο μάλα
σαφές. οἱ γὰρ ἐν τῇ Ναγέβ φησι, τουτέστιν οἱ πρὸς νότον·
1.557.10

νότος γὰρ ἡ Ναγέβ ἐρμηνεύεται· κληρὸν ποιήσονται τὸ ὄρος
τὸ Ἡσαῦ, τουτέστι τὴν Ἰδουμαίαν. νοτίαν γὰρ οὔσαν αὐ-
τὴν, κατανεμηθήσονται πάντως ὥς γείτονα καὶ ὁμορον οἱ
τὰ νότια τῆς Ἰουδαίας κατωκηκότες. **οἱ δὲ ἐν τῇ Σεφηλᾶ,
τουτέστιν οἱ ἐν τῇ πεδινῇ·** μοῖρα δὲ καὶ αὕτη τῆς Ἰουδαίων
1.557.15

χώρας βορειότερα που πάντως· κληρονομήσουσι τοὺς ἄλλο-
φύλους. λέγει δὲ τοὺς Φυλιστιεῖμ, ἥτοι Παλαιστινηοὺς.

καθέξουσι δὲ οὐδὲν ἦπτον τὸ ὄρος τὸ Ἐφραΐμ, τὴν Σαμάρειαν,
τὴν Βενιαμὶν, τὴν Γαλααδίτιν. κληροὶ δὲ οὗτοι ταῖς τοῦ
Ἰσραὴλ φυλαῖς ἐκνεμηθέντες κατὰ καιροὺς, στρατηγοῦντος
1.557.20

Ἰησοῦ τοῦ μετὰ Μωυσέα. ἐπειδὴ δὲ ἡρήμωνται διὰ χειρὸς
Ἀσσυρίων καὶ πρὶν ἀφικέσθαι τὸν Ναβουχοδονόσορ, ὑπὸ
τῶν Φουλά καὶ Σαλμανασάρ βασιλέων, ταύτη τοι καὶ αὐτὰς
κατοικηθήσεσθαι λέγει καὶ τὴν πάλαι συμβᾶσαν διαφυγεῖν
ἐρημίαν.

1.557.25

<Καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, γῆ τῶν
Χαναναίων ἕως Σαρεππῶν, καὶ ἡ μετοικεσία Ἱερουσαλὴμ ἕως
Ἐφραθὰ καὶ κατακληρονομήσουσι τὰς πόλεις τοῦ Ναγέβ. καὶ
1.558.1

ἀναβήσονται ἄνδρες σεσωσμένοι ἐξ ὄρους Σιών τοῦ ἐκδικῆσαι
τὸ ὄρος τὸ Ἡσαΰ, καὶ ἔσται τῷ Κυρίῳ ἡ βασιλεία.>

Μετοικεσίαν ἐνθάδε φησὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἡγουν
τῆς Ἰουδαίας ἀπάσης εἰς Βαβυλῶνα μετωκισμένους. ἀρχὴν
1.558.5

δὲ αὐτῶν ἔσεσθαι φησὶ τὸν ὑπὸ χεῖρά τε καὶ ἐξουσίαν ἐσό-
μενον κληρον· οἷον ὡς εἴ τις ἐπ' ἄρχοντος λέγει τὴν τοῦ
δεῖνος τυχὸν ἀρχήν. ἔσται τοίνυν φησὶ τοῖς πάλαι μετω-
κισμένοις ἀρχή τε καὶ κληρὸς ἡ γῆ τῶν Χαναναίων· φησὶ δὲ
τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἕως Σαρεππῶν, ἥτις ἐστὶ τῆς Σιδωνίας,
1.558.10

ἵνα διὰ τούτου τὴν Φοινίκων ἐννοῇς. παραταθήσεται δὲ
φησὶ καὶ ἕως Ἐφραθὰ, ἡγουν ὡς ἐκδέδοται παρὰ τῶν ἐτέρων
ἐρμηνευτῶν, καὶ μέχρι Βοσπόρου, ὃ ἐστὶ, τὰ νοτιώτατα τῆς
ἕω μέρη. **ποιήσονται δὲ φησιν ὑφ' ἑαυτοῖς καὶ τὰς πόλεις
τοῦ Ναγέβ, τουτέστι τοῦ νότου. ἔοικε δὲ διὰ τούτων ἡμῖν ὁ**
1.558.15

λόγος τὰ Ἰνδικὰ κατασημαίνειν ἔθνη· νοτιώτατοι γὰρ οἱ
Ἰνδοὶ καὶ αἱ τούτων χῶραι. ὁμοιον δὲ ὡς εἰ λέγοι τυχόν
Πάντα αὐτῶν ἔσται πλήρη, τὰ πρὸς νότον, τὰ πρὸς βορρᾶν,
τὰ πρὸς ἕω, τὰ πρὸς δύσιν, καὶ πᾶσαν ἀπλῶς καθέξουσι
πόλιν τε καὶ χῶραν. ἐν δὲ τῷ καὶ ἀναβήσονται ἄνδρες ἀνα-
1.558.20

κεφαλαιοῦται τρόπον τινὰ τῆς προφητείας τὸν σκοπόν. οἱ
γὰρ τῆς Σιὼν οἰκήτορες, φησὶν, ἀνασσεσασμένοι παρὰ Θεοῦ,
καὶ τὰ τῆς αἰχμαλωσίας διαρρήξαντες δεσμὰ, κατὰ καιροὺς
ἀναβήσονται καὶ ποιήσουσιν ἐκδίκησιν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἡσαΐ.
πεπολεμήκασι γὰρ, ὡς ἔφην, πρὸς Ἰδουμαίους μετὰ τοὺς τῆς
1.558.25

αἰχμαλωσίας καιροὺς, καὶ βεβασίλευκεν ἐπ' αὐτοὺς ὁ τῶν
ὅλων Θεὸς, καίτοι πάλαι τὸ χρῆμα παρωθούμενος, καὶ τῆς
Ἰουδαίας ἀποφοιτῶν διὰ τὴν ἀπόστασιν. λελατρεύκασι
γὰρ εἰδώλοις, καὶ ταῖς δαμάλεσι ταῖς χρυσαῖς. ἐπειδὴ δὲ
1.559.1

κατήεσαν, εἰσεδέξατο πάλιν καὶ βεβασίλευκεν ἐπ' αὐτούς·
φιλόανθρωπος γὰρ καὶ εὐμενὴς ὁ Δεσπότης, καὶ τοῖς προς-
κρούουσιν εὐδιάλλακτος· εἰ μόνον μικράν τινα πρὸς αὐτὸν
ἐπιστροφὴν ἐνδεικνύμεθα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.
1.559.5

Ἀμήν.

Το παρόν (εκτυπώσιμο): <https://www.imdleio.gr/diaf/2025/agKyril-Abdiou.pdf>